

معاونت پژوهش‌های
کاربردی

سند

نظرات استدلالی

طرح اصلاح تبصره (۱) ماده (۳۸) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی (مرحله دوم)

شماره مسلسل: ۴۰۳۲۰۴۷

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۷/۰۹

باسمه تعالی

نظرات استدلالی شورای نگهبان

در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی

طرح اصلاح تبصره (۱) ماده (۳۸) قانون
آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی
(مرحله دوم)

تاریخ تصویب: ۱۴۰۳/۵/۱۴

کد خزانه: ۴۰۳۲۰۴۷

۱۴۰۳/۰۷/۰۹

تاریخ نظر شورای نگهبان: ۱۴۰۳/۵/۱۷

پژوهشکده شورای نگهبان

طرح اصلاح تبصره (۱) ماده (۳۸) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی (مرحله دوم)

درباره‌ی مصوبه

طرح «اصلاح تبصره (۱) ماده (۳۸) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی» پس از اعلام وصول جهت طی مراحل قانونی به هیئت‌رئیس‌هی مجلس تقدیم شد. طرح مذکور در جلسه‌ی مورخ ۱۴۰۳/۵/۲ صحن علنی مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید و برای طی مراحل قانونی مقرر در اصل (۹۴) قانون اساسی به شورای نگهبان ارسال شد. شورای نگهبان با بررسی این مصوبه در جلسه‌ی مورخ ۱۴۰۳/۵/۳، برخی از مواد این مصوبه را مغایر با قانون اساسی تشخیص داد و نظر خود در این خصوص را به مجلس شورای اسلامی اعلام کرد.

سپس مجلس شورای اسلامی در راستای تأمین نظر شورای نگهبان، در جلسه‌ی مورخ ۱۴۰۳/۵/۱۴ اصلاحاتی را در مصوبه اعمال کرد و مصوبه‌ی اصلاحی را در قالب نامه‌ی شماره ۳۲/۲۶۵۱۸ مورخ ۱۴۰۳/۵/۱۵ به شورای نگهبان ارسال کرد. شورا پس از بررسی مصوبه‌ی اعاده‌شده در جلسه‌ی مورخ ۱۴۰۳/۵/۱۷، مفاد آن را مغایر با قانون اساسی و موازین شرع تشخیص نداد و نظر خود در این خصوص را به موجب نامه‌ی شماره ۱۰۲/۴۳۱۷۸ مورخ ۱۴۰۳/۵/۱۷ به مجلس شورای اسلامی ارسال کرد.

«نظرات استدلالی شورای نگهبان در خصوص طرح اصلاح تبصره (۱) ماده (۳۸) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی (مرحله دوم)»

ماده واحده- ...

[در تبصره (۱) اصلاحی ماده (۳۸) قانون، عبارت «که نمی‌تواند کمتر از ده نفر باشد»، بعد از عبارت «حداقل اعضای آن کمیسیون را» اضافه می‌شود.»]

تبصره ۱- پس از تعیین اعضای کمیسیون‌های تخصصی مطابق فرآیند مقرر در این قانون، چنانچه اعضای کمیسیون تخصصی به حداقل نصاب مذکور در این ماده نرسد، هیئت مشترک متشکل از اعضای کمیسیون آیین‌نامه داخلی و هیئت‌رئیس مجلس مکلف است، ظرف حداکثر یک هفته پس از اجرای تبصره (۳) ماده (۳۷) این قانون،^۱ حداقل اعضای آن کمیسیون را که نمی‌تواند کمتر از ده نفر باشد، برای یکبار در همان دوره تعیین نماید.

▪ دیدگاه عدم مغایرت

در مصوبه‌ی مرحله‌ی قبل مقرر شده بود در مواردی که اعضای کمیسیون‌های تخصصی به حداقل نصاب مذکور در ماده (۳۸) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی^۲

۱. ماده (۳۷) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۷/۱۸ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۳۷- ...

تبصره ۳ (۱۳۹۵/۹/۱۶)- امتیازبندی و تعیین اعضای هر کمیسیون به ترتیب از کمیسیون‌هایی که بیشترین متقاضی دارد، انجام می‌شود و پس از تکمیل اعضای کمیسیون‌های مذکور، نمایندگان بازمانده از اولویت اول انتخابی خود، با متقاضیان اولویت اول کمیسیون بعدی امتیازبندی و تعیین کمیسیون می‌شوند.»

۲. ماده (۳۸) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۷۸/۷/۱۸ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۳۸ (اصلاحی ۱۳۹۵/۹/۱۶)- مجلس دارای کمیسیون‌های تخصصی و کمیسیون‌های خاص با محدوده وظایف مشخص به شرح مذکور در آیین‌نامه داخلی مجلس می‌باشد. تعداد اعضای کمیسیون‌های تخصصی، حداقل نوزده و حداکثر بیست و سه نفر است و تعداد اعضای کمیسیون‌های خاص طبق مواد (۳۹) تا (۴۴) آیین‌نامه داخلی تعیین می‌شود.»

نمی‌رسند حداقل اعضای کمیسیون توسط هیئت مشترکی متشکل از اعضای کمیسیون آیین‌نامه داخلی و هیئت رئیسه‌ی مجلس تعیین شوند. این در حالی بود که تعیین حداقل اعضای کمیسیون امری تقنینی است و باید توسط تمامی نمایندگان مجلس شورای اسلامی و در قانون آیین‌نامه داخلی مشخص شود. در نتیجه تفویض تعیین حداقل اعضای کمیسیون‌های مورد بحث به هیئتی که متشکل از تعداد معدودی از نمایندگان مجلس، مغایر اصل (۸۵) قانون اساسی شناخته شد. اکنون در مصوبه‌ی حاضر با توجه به اضافه شدن عبارت «که نمی‌تواند کمتر از ده نفر باشد» حداقل اعضای کمیسیون به موجب قانون مشخص شده است و به این ترتیب ایراد مرحله‌ی قبل شورای نگهبان رفع شده است.

■ نظر نهایی شورای نگهبان

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص طرح اصلاح تبصره (۱) ماده (۳۸) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

تبصره ۱ (اصلاحی ۱۳۹۹/۶/۱۹) - در دوره یازدهم، هیئت مشترک رؤسای شعب و هیئت‌رئیسه مجلس می‌تواند حداقل اعضای کمیسیون قضائی و حقوقی را تعیین کند.

تبصره ۲ - ...»

مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه‌ای مدظله‌العالی

«... شما استدلال دارید، اما این استدلال برای مجلس، گاهی معلوم نیست، گاهی برای مجمع تشخیص هم درست معلوم نیست، ... در حالی که خوب است در متن آن حکم اشاره‌ای به استدلال بشود و در یک محل جداگانه آن استدلال به تفصیل نوشته بشود.»

در دیدار با اعضای شورای نگهبان (۱۳۷۹/۴/۲۸)

تهران | خیابان شهید بهشتی
خیابان سرافراز | کوچه پنجم | پلاک ۱۱

www.ccri.ac.ir

کدپستی ۱۵۹۷۸۵۶۱۱۳
دیپارخانه ۰۲۱۸۸۵۳۳۴۲۲

پژوهشکده شورای نگهبان